

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. II. Rationes aliquæ ostendentes, claram Dei visionem nulli intellectui
creato esse posse connaturalem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

DISPV TATIO VNDECIMA.

De supernaturalitate visionis Dei.

SECTIO PRIMA.

Sitne possibilis substantia, cui connaturalis sit visio Dei.

L
*Bezar dorum
& Beguina-
rum error.*

BE GARDI & Beguinae, inter alios errores damnatos in Concilio Viennensi sub Clemente quinto, dicebant quamlibet creaturam intellectualem per seipsam posse esse beatam, nec lumine gloriae indigere ad Deum clarè videndum. Ulteriùs adhuc processit Eunomius, qui, ut refert Theodoretus lib. 4. Hæret. Fabularum, affirmabat se nihil de Deo ignorare, imò ipsam Dei substantiam ita exactè cognoscere, ut nec Deus seipsam perfectiùs cognosceret.

II.
*Omni intel-
lectui de fa-
cto creato
supernatu-
ralis est Dei
visio.*

Prima Conclusio: Omni intellectui de facto creato supernaturalis est clara Dei visio. Ita Doctores ad unum omnes, & censent esse de fide: inprimis enim saltem quoad intellectus humanos definitum est in Concilio Viennensi & habetur in Clementina *Ad nostrum* de Hæreticis. Univerfim autem de omnibus probatur: nam ad Rom. 6. v. 23. dicitur *stipendium peccati mors, gratia autem Dei vita aterna*: Si ergo hæc vita seu visio sit gratia, non potest esse debita naturæ, nec per solas illius vires acquiri; sic enim non magis esset gratia quam intellectus & voluntas, aut alia potentia naturales respectu Angelis, vel animæ, aut quam quivis naturalis actus aut scientia, quam naturaliter per suam quis industriam acquireret.

III.
*Hoc ipsum
ulterius
ostenditur.*

Deinde Mathæi II. v. 27. dicit Christus, *Nemo novit Filium, nisi Pater, nec Patrem quis novit nisi Filius, & cui voluerit Filius revelare*. Clariùs I. ad Timoth. 6. Ubi de Deo dicitur: *Lucem habitat inaccessibleem, quem nullus hominum vidit, sed nec videre potest*. Hæc autem non de hominibus tantum sed etiam de Angelis intelligenda esse docet S. Augustinus lib. 12. de Civit. Dei, cap. 9. his verbis: *Quæ in Scripturâ sacrâ dicuntur de charitate, gratia, & gloria, quod sint supernaturalia dona Dei, non minus de Angelis vera sunt, quam de hominibus*. Quæ etiam eadem habet lib. II. de Civit. cap. 9. & alibi.

IV.
*Quid de in-
tellectu cre-
abili censet
nonnulli cir-
ca potentiam
naturaliter
videndi
Deum.*

Ulteriùs itaque inquirimus, licet de facto nulli intellectui creato hoc competat, ut nimirum suis viribus clarè videre Deum possit, an saltem divinitus creari intellectus queat, cui connaturaliter competat, ut Deum suis viribus clarè videat. Qua in re Joannes Major in 4. distinct. 49. quæstione quarta, in eam partem propendere videtur, ut huiusmodi intellectus non sit impossibilis: in eadem sententiâ videtur esse Molina hic, quæst. 12. art. 4. & quinto, disp. 2. magisque adhuc ei favet Alarcon prima parte, disp. secundâ, cap. octavo Becanus hic, cap. 9. quæst. 5. Erice etiam disp. 48. cap. 4. num. 63. ait, hoc ob solam auctoritatem esse negandum. Eandem sententiam valde probabilem censet P. Arriaga prima parte, disp. quinta,

sect. septima. Denique P. Ripalda de Ente supernaturali, disp. 23. num. 3. affirmat hanc sententiam sine nota temeritatis defendi posse. Imò Albertinus in 2. Princip. Philosophico, quæst. I. Theol. disputatione octava, eam à multis teneri asserit. Quare non rectè P. Salas hanc sententiam vocat *periculosam*, & Recupitus cum aliis *temerariam*.

*Nullam cen-
suram me-
retur hæc
sententia.*

Contraria tamen sententia, implicare scilicet huiusmodi intellectum, cui connaturaliter debeatur clara Dei visio, est probabilior: ita S. Thomas hic, quæst. 12. art. 4. & 5. ad tertium. Scotus in 2. disp. 5. quæst. 9. Sotus in 4. disp. 48. quæst. 2. a. 4. Suarez lib. 2. de Attributis, cap. 9. Vasquez, hic, disp. 44. num. 3. Ferrara 3. contra Gen. cap. 54. Tannerus prima parte, disp. 2. quæst. 6. dub. 3. n. 4. Granado hic, tract. 4. disp. secunda, num. 7. & alii. Et videtur expressa mens S. Augustini lib. 12. de Civitate Dei. cap. I. ubi sic habet: *Creatura, que potest esse beata, non ex seipsa potest, quia ex nihilo creata est, sed ex illo ex quo creata est*. Cum ergo rationem huius reddat, quod creatura ex nihilo creata sit, & quæcunque creatura, quantumvis perfecta, ex nihilo creari debeat, nulla ex sua nativâ vi beata esse potest, seu Deum clarè videre.

V.
*Creari ne-
quit intel-
lectus, cui
debeat
clara Dei
visio.*

Ratio prima huius rei est, quam hic assertit S. Thomas, art. quarto. Quando enim objectum in modo essendi excedit modum essendi subiecti seu potentia, hæc nequit illud vi sua naturali perfecte cognoscere, sed hoc in præfenti contingit; modus quippe essendi Dei, est quod sit actus purus, quod sit suum esse, &c. creatura autem omnis vel habet esse in materia, vel saltem est in potentia ad non esse, imò plurimum admixtum habet potentialitatis, compositionis, &c. Ergo modus essendi Dei infinites superat modum essendi omnis intellectus creabilis. Qua rationem ulterius prosequitur, & illustrat Granado hic, Tract. 4. disp. 2. num. 9. 10. II. & 12. & Tannerus citatus, num. tertio.

**S. Augu-
stus Tom. I.**

VI.
*Prima ra-
tio, quod
modus essen-
di obiecti
superet mo-
dum essen-
di potentia.*

SECTIO SECUNDA.

Rationes alia ostendentes, claram Dei visionem nulli intellectui creato esse posse connaturalem.

SECUNDA ratio quam ad hoc probandum semper censui efficacissimam, est: hoc quippe Deum, summamque ejus perfectionem decere videtur, ut nulla creatura connaturaliter, & jure suo exigere illius amicitiam possit, sed ut gratis, & per novum favorem ad eam admittatur. Hoc, inquam, postulare videtur infinita Dei dignitas, & puræ creaturæ, quantumcunque perfectæ, vilitas, summaque à tantâ majestate distantia; ergo visio beata esse illi nequit connaturalis; patet consequentia, hæc

I.
*Alia ratio
ducta ab
amicitia
Dei, quam
hæc creatu-
ra postula-
ret.*

hac enim vel reddit hominem & Angelum, cui inest, formaliter gratum & amicum Deo, vel naturam suam postulat gratiam habitualement, quam certum est apud omnes, hunc effectum connaturaliter præstare; ergo non est possibilis hujusmodi substantia. Confirm. gratia enim habitualis, & visio beatifica reddunt eos in quibus sunt, filios adoptivos Dei, non videtur autem congruum ut aliqua pura creatura poscat hanc intrinsecam filiationem Dei, sed ut tam singulare beneficium gratuito accipiat. Conf. secundo: nec enim videtur seruo competere posse ut jure quodam, & ex natura sua, domini sui amicus esse postulet, atque ab eo adoptari, idque sine peculiari illius admissione & gratia.

III. Aliud est de Dei omnipotentia.

Dices: non magis dedecet pulchritudinem Dei videri naturaliter à creaturis, quam ejus omnipotentiam ad opera quæque vilissima ab iisdem exigere, quod tamen in rebus etiam imperfectissimis fieri cernimus. Sed contra primo: hoc enim probaret etiam, imperfectissimas creaturas rationales posse connaturaliter Deum videre, cum res quæque imperfectissimæ, illius omnipotentiam ad operationes suas exposcant.

IV. Arguit in Deo perfectionem creaturas petere ejus omnipotentiam.

Contra secundo: Creaturam enim ad suas operationes petere omnipotentiam tanquam partiale illarum principium, & summam in Deo dignitatem arguit, utpote sine quo res creatæ nihil omnino agere possunt, & maximam in creaturis indigentiam, nihilque in hoc vel Deo indignum reperitur, vel excedens sortem creaturæ. Sicut quod pauper quispiam ope & subsidio Regis, ad vitam sustentationem indigeat, imò & in extremam necessitatem requirat, nihil arguit contra Regiam dignitatem: at verò si plebeus aliquis jure suo postulare consiliorum Regis esse particeps, intimaque ejus familiaritate frui, hoc absque dubio summæ Regis dignitati haud parum derogaret. Quod magis declarabitur ratione sequente.

V. Implicare videtur ut quis jure suo plenam Dei possessionem exposcat.

Secundo probatur: visio beatifica est vera possessio Dei, per quam ipso fruimur tanquam bono nostro & sine ultimo, nec enim finis noster ultimus est sola visio, sed etiam Deus; ipse namque & à Theologis, Patribus, & Ecclesiâ passim nostrum premium appellatur: ac Gen. 15. v. 1. dicit Deus: Ego ero merces tua magna nimis. Deus itaque per visionem possessus, est finis noster integer & adequatus. Quod cum ita sit, non videtur fieri posse ut infinita illa majestas alicui personæ creatæ connaturaliter debeatur. Conf. alioqui dicere etiam quis posset, possibilem esse naturam creatam quæ connaturaliter exigat unionem Hypostaticam, cum visio sit æquæ possessio intentionalis Dei, ac unio possessio physica, nec potest evidenter ostendi, si non repugnet exigentia possessionis intentionalis Dei, repugnare possessionem ejus physicam.

VI. Poscere connaturaliter Dei amicitiam est contra naturam servitii.

Tertio probatur: hoc namque, ut supra dixi, est contra naturam servi, ut scilicet domini sui amicus esse naturaliter postulet. Dices: homo, etiam cum gratiâ & visione Dei, est servus Dei: ergo non obstat conceptui servi amicitia Dei. Resp. obstat quod ex natura sua, & quasi jure poscat amicitiam; spectat enim ad dignitatem & excellentiam Dei, ut per novum beneficium fiat quis ejus amicus, & non nisi ex peculiari benevolentia: gratia autem est hæc benevolentia, cum naturam non debeat: si autem esset ejusmodi natura, quæ eam naturaliter postulare, non esset gratia benevolentia & favor, sed debitum; sicut non est favor aut liberalitas in naturalibus, quod soli detur lux, aut igni calor.

Denique, ut varia quæ in hanc rem congeri solent, maximamque pariunt confusionem, omittam: hæc, quæ à nonnullis assertur, probatio, mihi videtur non incongrua. Rationi nimirum inprimis consentaneum est, Dei quæ illud dignitas & magnificentia postulat, ut possit omni creaturæ, etiam possibili, beneficia aliqua omnino gratuito conferre; ergo possibilis esse debet series aliqua donorum, quæ omni naturæ creabili sint essentialiter gratiâ, & omnino indebita; in hac autem serie videtur visio beata: quod enim majus & excellentius donum, quam Deum clarè, & uti est in se, conspiciere?

VII. Decet Deum ut habeat beneficia quodammodo sola liberalitate conferenda.

Nec dicas, posse Deum his, quamvis Deum videant, conferre adhuc visionis & gloriæ augmentum: hoc namque ad summam Dei dignitatem non sufficit; ad ejus quippe excellentiam pertinet, ut possit creaturis gratiam aliquam præstare, quæ propriè dicantur egeret, quamque obtinere cupiant; qui autem Deum clarè viderent, beati cum essent, augmento hoc visionis nec indigerent, nec cuperent: sicut de facto Deum clarè videre non desiderant sancti, sed portione illâ beatitudinis essentialis, quam habent, contenti, in eâ conquelescunt. Idem est, si quis dicat, posse adhuc Deum iis dare potestatem patranda miracula, hæc enim & similibus non indigent: constat autem omnes indigere beatitudine. Beatus etiam non eget unione Hypostaticâ, nec petere eam ordinatè possit.

VIII. Non sufficit quod datur possit visionis, & gloriæ augmentum.

Præterea, creatura hoc modo postulans videre Deum, esset naturaliter impeccabilis; quod Patres omnes in creaturam rationalem cadere non posse uno ore affirmant. Hæc rationes, meo judicio, valde probabilem reddunt hanc sententiam; rationem enim planè convincentem invenire, haud ita facile existimo.

IX. Implicat partem creaturæ naturaliter impeccabilis.

SECTIO TERTIA.

Solvuntur argumenta contententia, dari posse creaturam, quæ connaturaliter videat Deum.

OBJICIES primo: Potest Deus creare intellectum aliquem qui sit æquè perfectus ac totum constatum ex intellectu nostro, & lumine gloriæ; hoc enim totum est perfectionis tantum finitæ, ergo talis intellectus potest connaturaliter videre Deum; id enim præstabit per se, quod intellectus noster simul cum lumine. Contra: potest Deus secundum probabilem sententiam producere aliquod non vivens perfectius aliquo vivente, quale de facto putat P. Hurtado & alii esse cælum, quod aiunt in perfectione superare plantam: imò, ut aliqui volunt, muscam superat, aut formicam, ergo præstare poterit quod præstant hæc, nempe, vegetare, sentire, &c. nulla consequentia. Item creare potest Deus intellectum qui per se solum sit perfectior intellectu nostro simul cum specie Angeli, exempli gratiâ: ergo præstare poterit quod præstat noster, & Angelum intelligere sine specie: quis hoc dicet?

I. Creari potest substantia aliqua æquè perfecta, ac intellectus noster, & lumine.

Resp. ergo, (quicquid dicat Molina, qui hic, art. 5. d. 2. Vult omne accidens supernaturalis, esse quoad entitatem perfectius quacunque substantiâ de facto conditâ (cujus tamen contrarium probabilius censet Suarez Disput. 32. Methaphysicæ, sect. 2. num. 32. Erice hic, disp. 48. n. 40. & alii.)

II. Omne accidens supernaturale non est perfectius substantiâ naturalis.